

**STANOWISKO
RADY OCHRONY PRACY**

w sprawie przestrzegania uprawnień pracowniczych związanych z rodzicielstwem i zatrudnianiem kobiet powracających z urlopów macierzyńskich.

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu 15 marca 2011 r. rozpatrzyła materiały dotyczące przestrzegania uprawnień pracowniczych związanych z rodzicielstwem i zatrudnianiem kobiet powracających z urlopów macierzyńskich. Wymienione materiały zostały przygotowane przez Państwową Inspekcję Pracy, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Sprawiedliwości i Prokuraturę Generalną.

Rada przypomina, że zgodnie z przepisem art. 183 k.p. pracodawca ma obowiązek dopuszczenia pracownika po zakończeniu urlopu macierzyńskiego do pracy na dotychczasowym stanowisku, a jeżeli nie jest to możliwe - na stanowisku równorzędnym z zajmowanym przed rozpoczęciem urlopu lub na innym stanowisku odpowiadającym kwalifikacjom zawodowym pracownika, z wynagrodzeniem za pracę przysługującym aktualnie na stanowisku, z którego pracownik odszedł na urlop.

Na podstawie przedłożonych materiałów Rada Ochrony Pracy stwierdza, że:

- a. przestrzeganie uprawnień pracowniczych związanych z rodzicielstwem jest tematem kontrolnym corocznie realizowanym przez Państwową Inspekcję Pracy. W ramach tego tematu prowadzone są czynności kontrolne na terenie działania wszystkich Okręgowych Inspektoratów Pracy;
- b. z analizy wyników kontroli przestrzegania uprawnień pracowniczych związanych z rodzicielstwem wynika, iż liczba nieprawidłowości stwierdzanych w tym zakresie pozostaje od kilku lat na podobnym poziomie. Powtarzające się nieprawidłowości dotyczą głównie braku lub błędów w wykazie prac wzbronionych kobietom, w dokumentacji pracowniczej, niewypłacania bądź zaniżania świadczeń związanych z macierzyństwem, naruszania norm czasu pracy kobiet ciężarnych i ochrony trwałości ich stosunku pracy. W dalszym ciągu jednak skala uchybień jest niewielka.

Na podstawie przedłożonych i omówionych materiałów oraz przeprowadzonej dyskusji Rada Ochrony Pracy uważa za niezbędne:

1. potrzebę doprecyzowania przepisu prawnego regulującego karmienie piersią przez pracownice;
2. wprowadzenie w art. 177 § 3 k.p. brzmiącym "umowa ulega przedłużeniu do dnia porodu" słów "wyrażonych na piśmie";
3. wprowadzenie zmian w art. 186 k.p. tak, aby zapewnić rzeczywistą ochronę stosunku pracy wymienionych tam pracowników, w tym ochronę macierzyństwa oraz zapewnić ochronę pracownikom powracającym do pracy po urlopie macierzyńskim, którzy nie korzystają ani z urlopu wychowawczego, ani możliwości obniżenia wymiaru czasu pracy na podstawie art. 186 k.p.;
4. rozszerzenie sprawozdania statystycznego ministra sprawiedliwości przez wyodrębnienie kategorii spraw dotyczących roszczeń związanych z nieprzestrzeganiem przez pracodawców praw pracowniczych do urlopów wychowawczych i świadczeń z nimi związanych, urlopów i zasiłków macierzyńskich, a także spraw dotyczących respektowania nałożonych na pracodawcę obowiązków wobec pracownic w ciąży lub karmiących dziecko piersią w okresie czasu pracy, ochrony trwałości stosunku pracy i warunków pracy oraz sporów wynikających z reorganizacji stanowisk pracy lub zakładu pracy;
5. promowanie polubownego rozstrzygnięcia sporów pracodawca-pracownik między innymi przez mediację;
6. promowanie i ułatwianie zatrudniania pracowników w niepełnym wymiarze czasu pracy, szczególnie wychowujących małe dzieci.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, 12 kwietnia 2011 r.